

ВИЗНАЧЕННЯ ГОТОВНОСТІ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ БІОЛОГІЇ ТА ОСНОВ ЗДОРОВ'Я ДО СОЦІАЛЬНО-ПЕДАГОГІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ У ЗАКЛАДАХ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ

Зміни, що мають місце у сучасній системі освіти, зумовлюють необхідність трансформації суспільної і педагогічної свідомості, зміни ставлення до методологічних засад, цілей і цінностей освіти. Загальновідомо, що зміст і методи пізнання визначаються метою опанування здобувачами освіти певної сукупності знань, умінь і навичок і, відповідно, на їх основі – засвоєння соціального досвіду попередніх поколінь [4]. Провадження професійної діяльності вчителя передбачає соціально-педагогічну складову, що є важливою і для вчителя біології та основ здоров'я. Процес підготовки майбутнього вчителя біології та основ здоров'я до соціально-педагогічної діяльності під час навчання у закладі вищої освіти здійснюється поетапно, причому кожному з етапів властива рівнева характеристика [2, 3].

На основі аналізу наукових джерел інформації, власного досвіду роботи, а також результатів досліджень визначено рівні готовності майбутнього вчителя до соціально-педагогічної діяльності: низький, середній, достатній і високий; відповідно до кожного із рівнів було виділено критерії вивчення готовності майбутніх вчителів біології і здоров'я до реалізації функцій соціально-педагогічної діяльності.

У процесі підготовки майбутніх фахівців-педагогів до професійної діяльності особливе місце відведене практичній складовій. Ефективність професійної підготовки учителів біології та основ здоров'я залежить від правильності організації і проведення запланованих видів практик, що забезпечує якісну підготовку та сприяє формуванню необхідних у них практичних умінь і навичок, зокрема в питанні провадження соціально-педагогічної діяльності [1, 5].

Стратегія діагностики стану сформованості готовності майбутніх учителів біології та основ здоров'я до провадження соціально-педагогічної діяльності в ході практичної підготовки включала всебічну перевірку результатів підготовки [3, 6] в аксіологічно-мотиваційній (вмотивованість до означеного виду діяльності майбутніх учителів біології та основ здоров'я та ціннісні орієнтації щодо їх професійного зростання та розвитку), когнітивно-операційній (володіння майбутніми фахівцями компетентностями, що передбачені освітніми програмами, їх готовність до здійснення професійної діяльності), рефлексивно-креативній сферах (особисті якості майбутнього педагога, рівень розвитку рефлексивних і креативних здібностей тощо).

Таким чином, культура професійної діяльності детермінується певною від сукупністю умов: повнота та глибина опанування спеціальних знань, умінь, навичок і рівня розвитку професійної компетентності, для ефективного визначення готовності майбутніх учителів біології та основ здоров'я до соціально-педагогічної діяльності в закладах загальної середньої освіти доцільно використовувати рівнево-критеріальний підхід.

Література

1. Мехед Д. Б., Мехед О. Б. Оцінювання навчальних досягнень студентів в умовах дистанційної освіти. Вісник Чернігівського національного педагогічного університету. Вип. 120. Серія : педагогічні науки : Збірник. Чернівці : ЧНПУ імені Т. Г. Шевченка, 2014. С. 83–86.
2. Мехед О. Б. Підготовка майбутніх вчителів біології та основ здоров'я до соціально-педагогічної діяльності з метою популяризації здорового способу життя. Вісник Національного університету «Чернігівський колегіум» імені Т. Г. Шевченка. Вип. 7 (163) : НУЧК, 2020. С. 115–120.
3. Рижанова А. О. Принцип гармонізації в соціальній педагогіці. Енциклопедія фахівців соціальної сфери. 2-ге вид. За ред. І. Д. Звереві. Київ, Сімферополь: Універсум, 2013. 536 с.
4. Рижанова А. О. Розвиток соціальної педагогіки в соціокультурному аспекті : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня д-ра пед. наук : спец. 13.00.05 «Соціальна педагогіка». Луганськ, 2005. 44 с.
5. Склярів О. П. Поняття «соціально-педагогічне» в категоріальному апараті соціального пізнання : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. філол. наук : спец. 09.00.03 – соціальна філософія та філософія історії. Київ, 2000. 20 с.
6. Nosko M., Mekhed O., Ryabchenko S., Ivantsova O., Denysovets I., Griban G., Prysyzhniuk S., Oleniev D., Kolesnyk, N., & Tkachenko, P. (2020). The influence of the teacher's social and pedagogical activities on the health-promoting competence of youth. *International Journal of Applied Exercise Physiology*, 9(9), 18–28.